

EMOTIES

ROUW

HEB JIJ JE WELEENS VERDRIETIG gevoeld omdat er iemand was overleden? Een opa of oma, of misschien een huisdier? Het gevoel dat daarbij hoort, noemen we rouw. Rouw is een emotionele reactie als gevolg van een verlies.

Dieren laten ook een aantal 'emoties' zien in hun gedrag, zoals stress, blijdschap en verdriet. Bij veel dieren zien we een duidelijke

gedragsverandering rondom de dood van een familielid. Dat betekent dat het overlijden dus gevolgen heeft voor de achterblijvers.

Bij zwanen, die hun leven lang een vaste partner hebben, zien we dat ze rouwen bij het verlies van hun maatje. Zo is een Duitse zwaan lange tijd op het treinspoor blijven zitten op de plek waar zijn partner was doodgereden (waardoor 23 treinen vertraagd waren). Elders stierf een zwaan wiens vrouwtje was aangereden een dag later zelf een natuurlijke dood. En in de Efteling leefde er een zwarte zwaan, Koosje, die zijn maatje Keesje een tijdlang vreselijk miste. Koosje werd wekenlang gesignaleerd bij de plek waar zijn maatje was gestorven.



WEETJE

Zwanen kunnen ook individuele mensen herkennen en onthouden wat mensen doen. Wees dus maar lief voor ze!

WEETJE

Eksters begraven soms dode soortgenoten door er natuurlijk materiaal op te leggen. Vossen doen dit vermoedelijk ook.

ZWAAN SOORT: vogel, zoetwatervogel LEEFGEBIED: wereldwijd
FORMAAT: spanwijdte tot 240 cm VOEDSEL: herbivoor - gras

Dieren die een vaste partner hebben, blijven sowieso lang bij het dode lichaam van hun overleden mannetje of vrouwtje in de buurt. Bovendien zijn er verhalen over huisdieren, zoals honden, die na het verlies van een ander huisdier of baasje duidelijk veranderen in hun gedrag. Ook wolven en coyotes, de voorouders van honden, vertonen tekenen van rouw bij het overlijden van een dier uit de roedel.

Paarden staan letterlijk stil bij de dood. Er was ooit een raspaard, Storm Warning, dat men had laten inslapen en dat werd begraven in de wei. De dieren van zijn kudde vormden een cirkel om het graf en stonden er wekenlang naar te staren.

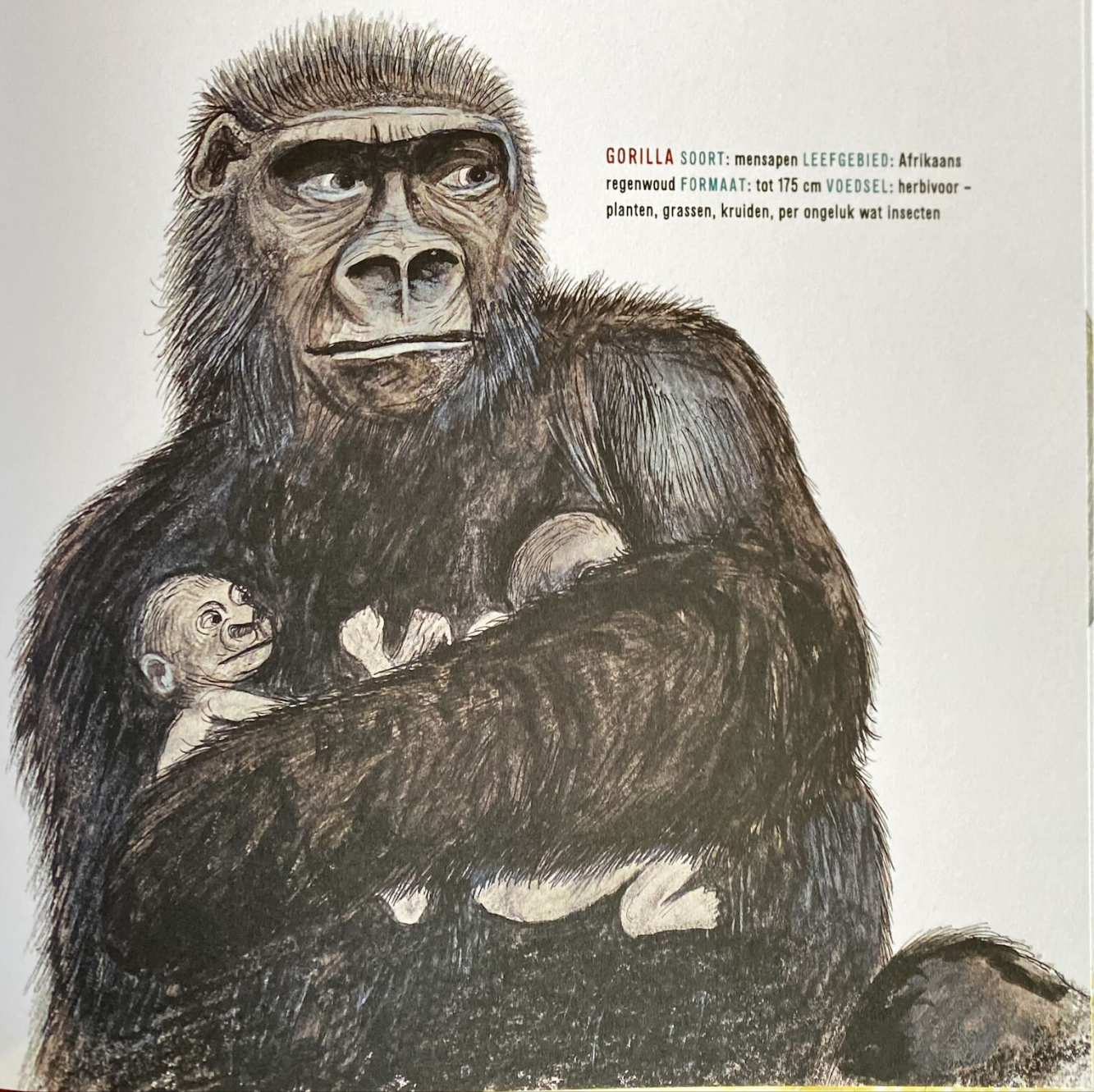
WEETJE

Het DNA van gorilla's is voor 98,3 procent gelijk aan dat van mensen. Na chimpansees en bonobo's zijn gorilla's de dieren die het meest op de mens lijken.

Een nijlpaardmoeder in Botswana leek haar dode jong te willen wekken en bleef urenlang naast het dode kindje zwemmen om het te beschermen.

Mensapen, die ook veel andere emoties laten zien, lijken eveneens te rouwen. Een gorillamoeder in Frankfurt kreeg een tweeling, waarvan er eentje een paar dagen na de geboorte overleed. Ze wilde haar doodgeboren jong lange tijd niet afstaan, waardoor ze met haar levende en haar dode baby samen rond bleef lopen.

GORILLA SOORT: mensapen LEEFGEBIED: Afrikaans regenwoud FORMAAT: tot 175 cm VOEDSEL: herbivoor - planten, grassen, kruiden, per ongeluk wat insecten



OLIFANTENEMOTIES

OLIFANTEN zijn intelligente dieren - ook in emotioneel opzicht. Ze kunnen spelen, lijken boos te zijn, verliefd en ook verdrietig.

Wilde olifanten staan vaak stil bij hun overleden familielid, komen regelmatig nog terug naar het dode dier en lijken erover te waken.

Je mag natuurlijk zelf invullen waarom een dier rouw lijkt te tonen.

Soms wordt gezegd dat dieren alleen maar stilstaan bij een overleden soortgenoot omdat ze willen ruiken waaraan het dier overleden is, of dat ze de dood simpelweg niet begrijpen.



WEETJE

Olifanten leven in een matriarchale samenleving, waarin de vrouwtjes het voor het zeggen hebben; oma's, moeders, tantes en kleintjes.

Dat eerste is in het wild een goed idee: dieren moeten natuurlijk weten of er geen ziektes heersen.

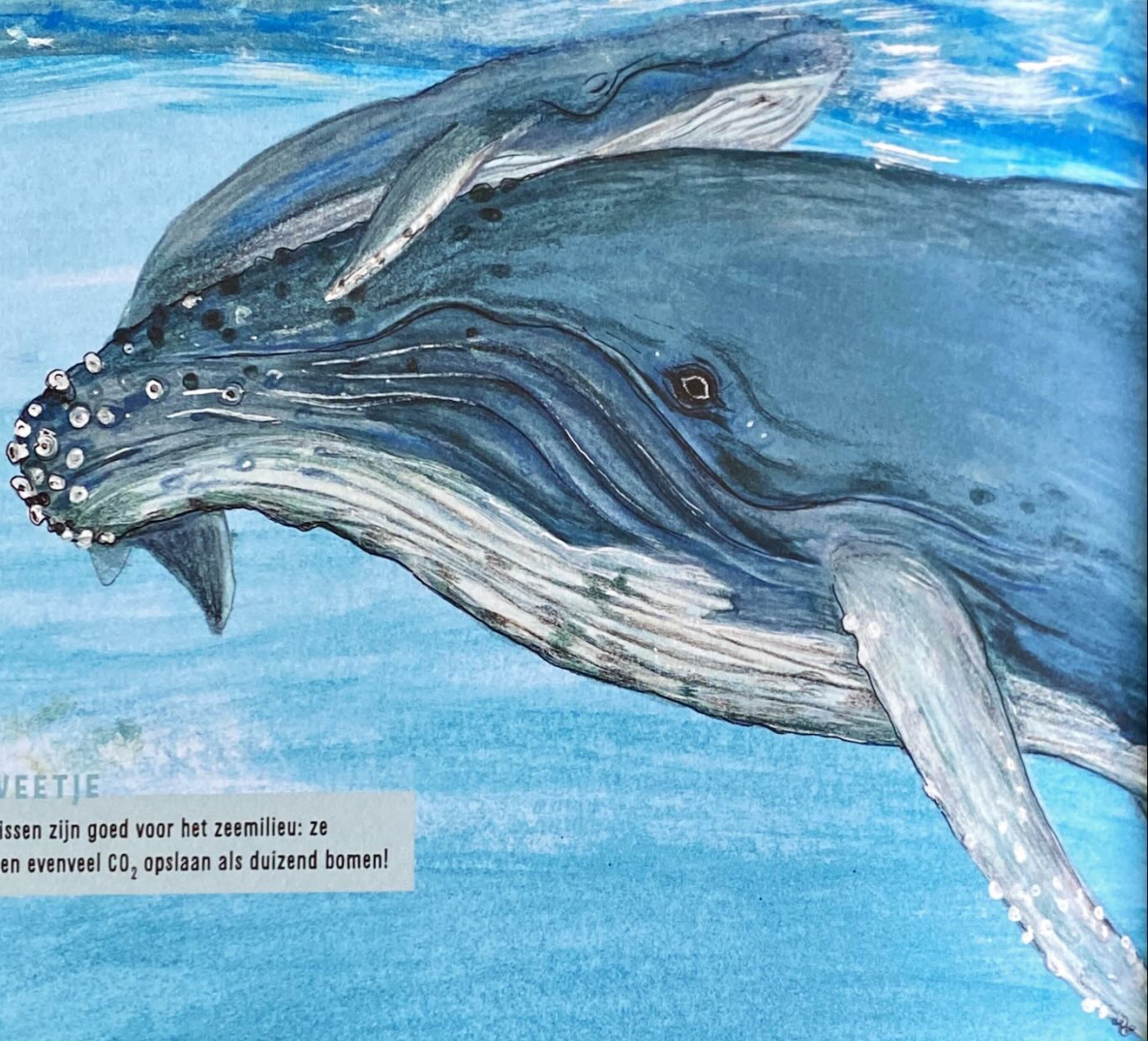
Hoewel het natuurlijk nooit helemaal na te gaan is hoe een dier zich voelt of wat een dier beleeft, is er veel over emoties bij dieren nagedacht, geschreven en onderzocht. De vraag is: weten dieren wat de dood is? We zien dat ook in de dierenwereld verlies wordt ervaren, alsof dieren ook rouwen. Dat ze niet tegen ons kunnen spreken, of kunnen huilen, betekent niet dat dieren geen gevoel ervaren. We moeten als mens dus in elk geval rekening houden met de mogelijkheid dat dieren iets voelen en dat ze dus ook kunnen rouwen.

AFRIKAANSE OLIFANT SOORT: zoogdier, olifant LEEFGEBIED: Afrika
FORMAAT: tot 320 cm VOEDSEL: herbivoor – gras, bladeren, fruit



WEETJE

Walvissen communiceren met elkaar door middel van complex 'gezing'. Dat klinkt heel bijzonder.



WEETJE

Walvissen zijn goed voor het zeemilieu: ze kunnen evenveel CO₂ opslaan als duizend bomen!

WALVISSENVERDRIET

WALVISSEN ZIJN GROTE, sociaal ingestelde, intelligente zoogdieren. Ze leven vaak samen in groepen en helpen bij het verzorgen van elkaars jongen, zoals mensen dat vroeger deden en soms nog doen bij elkaars kinderen. Het zijn sociale wezens met een sterke familiestructuur. Moeder en kind blijven soms een leven lang bij elkaar.

De zorgzaamheid die walvissen hebben voor hun jongen, gaat ook na het overlijden van een jong nog door: bij verschillende

walvissoorten, van de enorme bultrug tot dolfijnen en orka's (dat zijn ook een soort walvissen), is gezien dat ze om hun overleden familielid rouwen.

Walvissen zoals de bultrug dragen hun dode jong een heel lange periode bij zich.

Deze intelligente zeezoogdieren gaan heel ver om hun overleden familielid te dragen, aan te raken, te verzorgen, drijvende te houden. Ze zijn zelfs bereid zichzelf hiervoor te verwaarlozen, als dat niet anders kan.

A detailed illustration of a whale, likely a humpback whale, swimming in the ocean. The whale is shown from a side profile, moving towards the right. Its body is dark grey with characteristic white patches on its side. The water is depicted with various shades of blue, showing ripples and light reflections. The whale's tail is visible, and its head is slightly above the water surface.

WEETJE

Een school walvissen noem je ook wel een pod.

BULTRUG SOORT: zoogdier, baleinwalvis
LEEFGEBIED: oceanen wereldwijd **FORMAAT:** tot 60 m
VOEDSEL: carnivoor - krill, plankton, vis

WEETJE

Bultrugvrouwtjes worden groter dan mannetjes.

Voor een dolfijn betekent maanden waken ook maanden niet eten, wat kan leiden tot de dood.

Ooit zwom een groepje langsnuitdolfijnen in de Rode Zee met een dood jong doelgericht naar een boot met mensen, die haar uit het water haalden. De dolfijnen bleven toen een poos om de boot cirkelen voor ze wegzwommen.

Een vrouwtjesorka voor de kust van Washington bleef haar pasgeboren kalfje

boven water duwen, alsof het in leven moest worden gehouden.

Ook is er eens een groep vrienden (een dolfijnensoort) gesignaleerd die uren rond een moeder met een doodgeboren kalf cirkelde.

WEETJE

Er zijn twee soorten walvissen: tandwalvissen en baleinwalvissen.